

Páskablað Hjálparstarfs kirkjunnar 2019

Margt smátt ...

Mig langar til að gera við tölvur en ekki stela og lenda í fangelsi

DAÐI FREYR FROSTASON*

Ungt fólk í fátækrahverfum Kampala, höfuðborgar Úganda, leiðist unnvörpum út í vændi og glæpi til þess eins að lifa af. Með markvissri aðstoð og iðngreina námskeiðum öðlast þau þekkingu og sjálfstæði til að sjá fyrir sér á annan hátt.

GEFUM ÞEIM SÉNS!

Hringdu í **907 2003** og gefðu **2500 kr.** eða upphæð að eigin vali á framlag.is

Einnig er hægt að leggja inn á bankareikning 0334-26-50886, kt. 450670-0499 eða borga 2400 kr. valgreiðslu í heimabanka.

Hjálparstarf
kirkjunnar

actalliance

* Drengurinn á myndinni tekur þátt í verkefni Hjálparstarfs kirkjunnar í Kampala. Nafnið er ekki hans rétta nafn en textinn lýsir raunveruleikanum sem hann og fjöldi annarra ungmenna býr þar við.

Segðu já!

„Segðu ekki nei, segðu kannski, kannski, kannski“ segir í frægum söngtexta Ólafs Gauks en við hjá Hjálparstarfi kirkjunnar viljum biðja þig að segja já við beiðni okkar um að styðja ungmenni sem búa við örþingd í fátækrahverfum Kampala, höfuðborgar Úganda.

Í páskasöfnun Hjálparstarfs kirkjunnar beinum við kastljósinu að systur okkar og bróður í fátækrahverfum Kampala, höfuðborgar Úganda. Þar búa þau við erfiðar aðstæður og mikla neyð sem jafnvel rekur þau til að taka þátt í glæpagengjum eða selja líkama sinn til að geta séð sér farborða.

En það er von. Hjálparstarfið starfrækir menntasmiðjur með Lútherska heimssambandinu og samtökunum Uganda Youth Development Link, í þremur fátækrahverfum Kampala fyrir ungmenni á aldrinum 13–24 ára.

Í smiðjunum stundar unga fólkið nám í iðngrein en eftir ársnám hafa líkur þeirra á að fá starf og að þau geti komið undir sig fótunum aukist verulega. Í smiðjunum fá þau líka fræðslu um kynheilbrigði og rétt sinn til heilbrigðisþjónustu. Margir nemendur vitna um að námið hafi styrkt sjálfsmýnd þeirra og að þau þekki betur réttindi sín og skyldur; að námið hafi gefið þeim von um nýtt upphaf og góða möguleika á betra lífi. Um það getur þú lesið í þessu blaði.

Segðu já og greiddu valgreiðslu í heimabanka upp á 2400 krónur eða leggðu inn á reikning: 334-26-50886, kt. 450670-0499.

Segðu ekki nei, segðu já, já, já!
Takk fyrir stuðninginn!

Bjarni Gíslason,
framkvæmdastjóri Hjálparstarfs kirkjunnar

Bjarni Gíslason framkvæmdastjóri Hjálparstarfs kirkjunnar

Hjálparstarf kirkjunnar leggur sitt af mörkum til þess að heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um að útrýma fátækt, græða og vernda jörðina og tryggja öllum mannréttindi náist fyrir árið 2030. Í þessu blaði segjum við frá verkefnum okkar sem falla undir heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun númer 4, 6, 10 og 16.

**Hjálparstarf
kirkjunnar
actalliance**

Framkvæmdastjóri: Bjarni Gíslason
Margt smátt ..., 1. tbl. 31. árg. 2019
Ábyrgðarmaður: Kristín Ólafsdóttir
Myndir:

Forsíða, blaðsíða 3 og 4: Þorkell Þorkelsson.

Aðrar myndir:

Hjálparstarf kirkjunnar og ACT Alliance.

Prentvinnsla:

Umbrot: Pipar\TBWA

Prentun: Ísafoldarprentsmiðja

GEFUM ÞEIM SÉNS!

Hringdu í **907 2003** og gefðu **2500 kr.**
eða upphæð að eigin vali á framlag.is

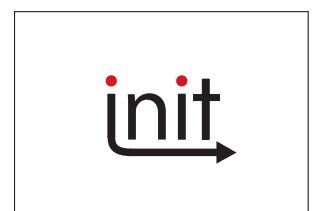
Einnig er hægt að leggja inn á bankareikning 0334-26-50886,
kt. 450670-0499 eða borga 2400 kr. valgreiðslu í heimabanka.

Hjálparstarf
kirkjunnar

actalliance

ÞÖKKUM STUÐNINGINN

Draumur um (aðeins) betra líf

Ekkert rennandi vatn, engin sorphirða, engar almenningssamgöngur. Salernið er sameiginlegur kamar í hverfinu. Stundum er hægt að stelast í rafmagn og kveikja ljós. Stundum flæðir regnvatnið inn í kofann og þá er eins gott að geta hengt húsbúnað upp á vegg. Nesti í skólann er hnefayfylli af hnetum. Oft er enginn skóli vegna pen-

ingaleysis. Stundum þarf að selja líkama sinn til að brauðfæða systkinin. Oft er betra að taka þátt í þjófnaði glæpagengja. Ekkert af þessu er val. Þetta eru aðstæður sem skjólstæðingar Hjálparstarfs kirkjunnar í fátækrahverfum Kampala, höfuðborgar Úganda, búa við, nauðugir viljugir.

Hjálparstarf kirkjunnar starfar með Lútherska heimssambandinu og samtökunum Uganda Youth Development Link, UYDEL, í fátækrahverfum Kampala þar sem börn og unglingar búa við sára fátækt og eru útsett fyrir illri meðferð og misnotkun. Þau hafa ekki fengið tækifæri til að ljúka skólagöngu, fá enga atvinnu og neyðin rekur þau út í vændi og glæpastarfsemi.

UYDEL rekur menntasmiðjur í fátækrahverfunum þar sem krakkarnir geta stundað nám í iðngrein. Eftir ársnám hafa líkur á að ungmennin fái starf og að þau geti komið undir sig fótunum aukist umtalsvert en í smiðjunum fá þau líka fræðslu um kynheilbrigði og rétt sinn til heilbrigðisþjónustu. Félagráðgjafar UYDEL veita auk þess ráðgjöf og sálfélagslega þjónustu meðal annars með því að bjóða upp á íþróttir, tónlist, leiklist og dans.

Á árinu 2018:

- stunduðu 655 ungmenni nám í hárgreiðslu, rafvirkjun, kjólasaumi og klæðskurði, prjóni, matargerð og framreiðslu í þremur menntasmiðjum UYDEL.
- veittu sjálfboðaliðar UYDEL 1180 ungmennum jafningjafræðslu um lífsleikni, kynheilbrigði og rétt til heilbrigðisþjónustu. Um 8500 smokkum var dreift.
- tóku 210 unglingar þátt í þriggja daga námskeiði í verslunarfræðum auk þess sem þeir voru hvattir til að byrja að leggja til hliðar hluta af launum sínum eftir nám.

Stúlkur voru í miklum meirihluta í verkefninu árið 2018 og flestir voru á aldrinum 15-19 ára. Gott samstarf var við samfélagsleiðtoga um það hvaða unglingar þyrftu helst á aðstoð að halda og við einkafyrirtæki sem buðu unga fólkinu í starfsnám eftir námið í smiðjunum.

UYDEL sendir okkur reglulega upplýsingar um afdrif skjólstæðinga eftir námið sem staðfesta að aðstoðin skiptir sköpum fyrir þá sem hennar njóta sem og fyrir fjölskyldur þeirra. Í ársskýrslu frá 2018 segir að 83% þeirra sem útskrifuðust það ár hefðu fengið vinnu og þar með von um betra líf.

**Valgreiðsla upp á 2400 krónur sem bíður þín í heimabanka frá Hjálparstarfi kirkjunnar er beiðni okkar til þín um að taka þátt í að gefa þessum börnum og ungmennum tækifæri til þess að láta drauminn rætast.
Takk fyrir stuðninginn. Hann gerir kraftaverk!**

Tækifæri til að lifa með reisn

Úganda er númer 162 af 189 ríkjum á lífskjaralista Sameinuðu þjóðanna fyrir árið 2017 en Ísland er þar númer sex. Listinn mælir lífskjör út frá lífslíkum, menntun, tekjum og jöfnuði.

Í Úganda búa um 40 milljónir íbúa en helmingur þeirra er yngri en 16 ára gamall. Ungt fólk sem ekki hefur fengið tækifæri til skólagöngu flýr gjarnan fátæktina í sveitinni og heldur til höfuðborgarinnar, Kampala, í von um betra líf.

Flestra bíður hins vegar lélegt skjól og ill meðferð í fátækrahverfi þar sem neyðin rekur þau til að taka þátt í glæpagengjum eða selja líkama sinn til að geta séð sér farborða. Börn og unglingar í höfuðborginni eru útsett fyrir misnotkun af ýmsu tagi og þau verða auðveldlega fíkniefnum að bráð.

Hjálparstarf kirkjunnar vinnur með Lútherska heimssambandinu (LWF) og Uganda Youth Development Link (UYDEL) að því að bæta lífsmöguleika þeirra sem búa við sárustu fátæktina og gefa þeim tækifæri til þess að skapa sér farsælt líf.

Á árinu 2018 stunduðu 655 ungmenni nám í hárgreiðslu, rafvirkjun, kjólasaumi og klæðskurði, þrjóni, matargerð og framreiðslu í þremur menntasmiðjum UYDEL.

ÞÖKKUM STUÐNINGINN

Robert Katungi

Robert er 22 ára gamall Úgandabúi. Þegar hann var 7 ára gamall sveitastrákur var hann lokkaður til höfuðborgarinnar Kampala þar sem hann átti að fá að ganga í skóla.

Hann lenti hins vegar í vinnubrælkun í þrjú ár áður en honum tókst að snúa aftur heim til foreldra sinna. Skólagangan í sveitinni varð slitrótt þar sem foreldrar hans höfðu ekki alltaf efni á að borga skólagjöldin.

Þegar Robert var 14 ára gamall flutti hann til eldri bróður síns í höfuðborginni þar sem hann kynntist starfs-

fólki menntasmiðjunnar sem Hjálparstarf kirkjunnar styrkir. Honum var boðið að læra að sauma og í dag á hann og rekur eigin saumastofu.

Robert starfar nú sem sjálfboðaliði í félagsmiðstöð menntasmiðjunnar því hann vill meina að hann hefði aldrei öðlast sjálfstraust til að fara í eigin rekstur ef ekki hefði verið fyrir hvatninguna sem hann fékk þar.

Þegar við styrkjum Kampalaverkefni Hjálparstarfsins erum við að hjálpa hundruðum ungmenna til sjálfshjálpar.

Winnie Namugula

Winnie er 16 ára stelpa sem kemur frá litlu þorpi í Úganda þar sem lífið er ekki alltaf auðvelt fyrir ungar stelpur. Það er ekki sjálfgefið að þær hljóti menntun og margar neyðast til að stunda vændi til að lifa af.

Móðir Winnie vildi gefa dóttur sinni möguleika á betri framtíð og flutti því með henni til Kampala. Þar fór Winnie í menntasmiðjuna sem Hjálparstarf kirkjunnar styrkir.

Winnie er nú að læra hárgreiðslu en þegar hún er ekki í smiðjunni hjálpar hún mömmu sinni að selja fót á markaðstorgi í borginni.

Þær mæðgur dreymir um að Winnie geti stofnað sína eigin hárgreiðslustofu og þannig öðlast bjartari framtíð.

Sérfræðingar á sviði sjálfbærni hafa sýnt fram á að áhrifaríkasta leiðin til að vinna gegn fátækt, sporna gegn of-fjölgun og meira að segja loftslagsbreytingum sé að styrkja stelpur í fátækum löndum til náms.

Þegar við styrkjum starf Hjálparstarfsins í Úganda erum við með beinum hætti að bæta líf og framtíð stúlkna í viðkvæmri stöðu.

David Kibuuka

David er 19 ára strákur, næstelstur í hópi fjögurra systkina, frá suðurhluta Úganda. Móðir þeirra er einstæð svo systkinin hafa þurft að leggja mikið á sig og standa saman til að styðja móður þeirra við rekstur heimilisins.

David byrjaði að vinna erfiðisvinnu þegar hann var 11 ára til að geta borgað skólagjöld fyrir sjálfan sig og keypt mat fyrir systkini sín. Hann sótti um að komast í menntasmiðjuna sem Hjálparstarf kirkjunnar styrkir í Kampala og lærði þar raf-

virkjun. Eftir námið fékk hann styrk til að stofna eigið raftækjaverkstæði.

David gengur það vel að hann nær að greiða fyrir skólagöngu systkina sinna á sama tíma og hann nær að leggja fyrir peninga því hann dreymir um að kaupa land og verða bóndi.

Með því að styrkja börn til náms bætum við ekki aðeins líf þeirra heldur allrar fjölskyldunnar og næstu kynslóða.

Fólkið í þorpinu hennar Natulinda Sadress benti á bága stöðu hennar og sagði að hún þyrfti helst af öllum á aðstoð að halda. Á fyrri myndinni er Sadress fyrir utan gamla kofann með barni sínu en á þeirri síðari athugar hún hvernig virkar að setja vatnsbrúsann undir kranann á vatnstankinum sem er tilbúinn en enn á eftir að koma fyrir rörum á húspakið og rennu yfir í tankinn til þess að safna í hann rigningarvatni. Með henni á myndinni eru synir hennar.

Með munaðarlausum börnum, ekkjum og ömmum í sveitum Úganda

Hjálparstarf kirkjunnar aðstoðar börn og unglina í höfuðborginni Kampala en líka fólkið í sveitinni sem býr við sára fátækt vegna HIV-smits og alnæmis.

Börnin sem Hjálparstarf kirkjunnar hjálpar í héruðunum Rakaí og Lyantonde búa við örþingd vegna þess að móðir þeirra, faðir eða jafnvel báðir foreldrar, eru veikir eða hafa dáið af völdum alnæmis en í sveitinni þar sem þau búa eru 12% íbúanna smituð af HIV.

Í Úganda getur fólk fengið lyf við sjúkdómnum án þess að greiða fyrir þau en fólk sem býr við fátækt hefur ekki efni á því að fara um langan veg á heilsugæslustöðina til að láta athuga hvort það sé smitað og í framhaldinu að fá reglulega lyfin sín.

Þegar fólk er orðið veikburða á það erfitt með að sjá fjölskyldu sinni farborða. Þá er erfitt að gefa börnunum sínum að borða, klæða þau og útbúa í skólann. Það er ekki rennandi vatn í krönum í sveitinni í Úganda eins og hér á Íslandi heldur þarf að fara um langan veg, oft í 5 km fjarlægð eftir vatni og stundum þarf meira að segja að borga fyrir það. Þegar mamma er lasburða verða krakkarnir að fara eftir vatninu og þá er lítill tími til að læra.

Vegna þess að stórfjölskyldurnar búa við fátækt getur það reynst munaðarlausum börnum erfitt að fá nokkra hjálp. Þau búa því mörg hver í hriplekum moldarkofum án kamars og án eldhúss.

Þegar börn þurfa að sjá fyrir yngri systkinum sínum hætta þau í skóla og stundum neyðast unglingsstelpur til að selja líkama sinn til að börnin fái mat. Og þá fer vítahringurinn af stað af því að oft vilja mennirnir ekki nota smokk og þá sýkjast stelpurnar af HIV.

Á árunum 2019–2021 aðstoðar Hjálparstarf kirkjunnar þær 24 fjölskyldur sem verst eru staddar með því að reisa þeim múrsteinshús, vatnstank, eldaskála og kamar. Fleiri, eða um 40 fjölskyldur í þorpunum, fá geitur til að drýgja tekjurnar. Þær fá einnig sálfélagslegan stuðning og fræðslu um réttindi sín og skyldur í samfélaginu ásamt fræðslu um hreinlæti og hollustuhætti.

Tumusiime Janepher og börnin hennar þrjú bjuggu í moldarkofa sem var að hruni kominn, þau höfðu mjög takmarkað aðgengi að drykkjarvatni og neyttu ekki tveggja máltíða á dag. Í nóvember 2018 fengu þau múrsteinshús til að búa í ásamt rúmunum með moskítóneti og teppum. Þau fengu þvottabala og vatnsbrúsa til að nota undir bununa úr vatnstankinum sem var í byggingu við hlið hússins.

Á þak húsanna eru settar rennur og rör sem leiða rigningarrvatn yfir í fjögur þúsund lítra vatnstank sem reistur er við hlið hússanna. Fjölskyldurnar geta þá nýtt tímann til annars en að fara eftir vatni.

Fólkinu er veitt fræðsla um hvernig koma má í veg fyrir ýmsa sjúkdóma með hreinlæti. Fólkið lærir að koma upp þurrgrindum fyrir ílát og að strengja snúrur fyrir blautan þvott sem áður var

lagður á jörðina til þerris en við það gátu skordýr verpt í fötin.

Til að koma í veg fyrir sjúkdóma eru reistir kamrar sem fólkið notar í stað þess að gera þarfar sínar úti við. Fræðsla er veitt um mikilvægi handþvottar fyrir allt heilbrigði.

Við hlið múrsteinshúsanna eru reistir eldaskálar með eldstæði sem sparar eldiviðinn og minnkar mengun. Mikill tími fór áður í að safna eldivið og meng-

unin af völdum opins eldstæðis inni í skálum olli áður öndunarfærasjúkdómum.

Fjölskyldurnar fá líka þrjár til fimm geitur hver og geta hafið geitarækt. Geitur fjölga sér hratt og fólkið getur selt kiðlinga á markaði og keypt lyf, mat, fatnað og skólagögn fyrir peninginn sem fæst fyrir þá. En það verður að fara sparlega með og því er komið á laggirnar sparnaðarhópum þar sem fræðsla er

veitt um hvernig sé best staðið að ræktuninni.

Fjölskyldurnar fá líka aðstoð við að koma sér upp matjurtagarði. Þær fá fræ, áhöld og fræðslu um ræktun og mikilvægi þess að börn jafnt sem full-orðnir borði næringarríkan mat. Verkefnið er unnið í samstarfi við Lútherska heimsambandið í Úganda og samtökin Rural Action Community Based Organization, RACBOA.

Bestu þakkir fyrir stuðning við starfið!

Hjálparstarf kirkjunnar er sjálfseignarstofnun sem er háð framlögum frá einstaklingum, félagasamtökum, kirkjusóknum, fyrirtækjum og opinberum stofnunum um að sinna hjálparstarfi innanlands og utan. Stuðningur við starfið kemur úr ýmsum áttum.

Á hverju hausti ganga börn í fermingarfræðslu þjóðkirkjunnar í hús í hverfi sínu og safna fé til verkefna Hjálparstarfsins í Afríku. Haustið 2018 söfnuðu fermingarbörn alls 7.517.505 krónum en kostnaður við fjáröflunina nam 465.805 krónum. Prestar, annað starfsfólk kirkna, foreldrar og síðast en ekki síst börnin sjálf lögðu á sig mikla vinnu við söfnunina og er framlag þeirra ómetanlegt. Bestu þakkir til allra sem tóku þátt í verkefninu!

Hjálparstarfið safnaði fyrir vatnsverkefnum í Eþíópíu og Úganda með því að senda valgreiðslu í heimabanka í desember 2018. Heildarsöfnunarfé í desember og janúar að meðtöldri sölu gjafabréfa á gjöfsemgefur.is nam 71 milljón króna en þar af renna 27,3 milljónir til aðstoðar innanlands.

Öflugur hópur um 20 kvenna vinnur í sjálfboðavinnu við fatamóttöku og fataúthlutun í viku hverri og er framlag þeirra ómetanlegt. Síðast en ekki síst ber að nefna ört stækkandi hóp *Hjálparliða* sem styrkja starfið með reglulegu framlagi. Stuðningur þeirra rennir styrkum stoðum undir starfið.

Við messu þann 16. desember síðastliðinn afhentu Jón Björnsson og Guðrún Laufey Ólafsdóttir úr ungmennastarfi Hallgrímskirkju Bjarna Gíslasyni framkvæmdastjóra Hjálparstarfs kirkjunnar rösklega sex milljónir króna til að styrkja ungmenni á Íslandi til náms og til að ungmenni í Kampala, höfuðborg Úganda, fái betra líf. Með þeim á myndinni er Ásta Bryndís Schram fulltrúi Kristniboðssambandsins sem einnig hlaut styrk. Bestu þakkir til Hallgríms-sóknar fyrir rausnarlegt framlag til starfsins!

Þórður Snær Júlíusson ritstjóri Kjarnans svaraði spurningum úr sal eftir erindi sitt „Útlendingagóðærið“.

„Leyfum umræðunni að koma fram og mætum henni með staðreyndum“

sagði Þórður Snær Júlíusson, ritstjóri Kjarnans á morgunverðarfundi EAPN á Íslandi þann 29. mars síðastliðinn undir yfirskriftinni „Á okkar kostnað? – Innflytjendur: Auður eða útgjöld?“ Um sextíu manns sóttu fundinn sem Sigfús Kristjánsson, fulltrúi Þjóðkirkjunnar í EAPN stýrði.

Vilborg Oddsdóttir, félagsráðgjafi Hjálparstarfs kirkjunnar og formaður EAPN á Íslandi – tengslanets samtaka sem starfa í þágu fólks sem býr við fátækt, hóf fundinn. Í ávarpi sínu nefndi hún að í almennri umræðu um innflytjendur, þar á meðal um flóttafólk og hælisleitendur, væri sjónum gjarnan fyrst og fremst beint að þeirri aðstoð sem ríki og sveitarfélög veita sumum þeirra og þá gjarnan spurt hvort íslenska ríkið hefði efni á að taka á móti fleira fólki sem þarf á aðstoð að halda. Að þegar rætt væri um skort á úrræðum og aðgerðum fyrir Íslendinga sem búa við fátækt, sérstaklega í þágu öryrkja og ellilífeyrisþega, vildi brenna við að hópunum tveimur væri stillt upp sem andstæðingum í samkeppni um aðstoð og kjarabætur.

Vilborg sagði umræðuna um þann mikla samfélagslega auð sem innflytjendur hafa skapað á Íslandi hefði verið öllu lágstemmdari. Að jafnframt skorti enn töluvert upp á að við viðurkenndum sem samfélag þá siðferðilegu skyldu okkar að sýna mannúð í verki og taka á móti fólki sem flýr stríð og ofsóknir og sætta okkur við það að það kostar peninga.

„Við megum ekki eftirláta lýðskrumurum sviðið og að þeir tali einir um þær áskoranir sem fylgja því að Ísland er á fleygiferð í átt að fjölmenningsamfélagi. Við verðum að tryggja að umræðan sé málefnaleg og að hún byggji á staðreyndum. Leysum mýturnar upp og ræðum saman af skynsemi“ sagði Vilborg í lok ávarps síns.

Meðal frummælenda voru **Laufey Líndal Ólafsdóttir**, fulltrúi Pepp í Reykjavík sem fjallaði um eigin reynslu sem innflytjandi í erindi sínu „Ákjósanlegir innflytjendur: útlit, uppruni og samkeppnin um brauðmolana.“ Laufey sagði frá þeirri forréttindastöðu sem hún upplifði sem ljóshærður og bláeygður innflytjandi í Bretlandi þegar hún var yngri og síðar sem móðir barna af blönduðu þjóðerni. Hún brýndi fyrir fundargestum að vera gagnrýnir í hugsun í leit að orsökum fátæktar.

Renata Emilsson Pesková, doktorsnemi við menntavísindasvið Háskóla Íslands og formaður Móðurmáls, fjallaði um reynslu sína sem innflytjandi á Íslandi. Renata nefndi meðal annars að fjölmennung snérist ekki bara um litarhátt og tungumál heldur fæli hún í sér allan þann margbreytileika sem fyrirfinnst í samfélaginu.

þegar 25% segjast mótfallin því að taka á móti flóttafólki að þá væru 75% landsmanna því hlynnt. Þórður sagði ábyrgð fjölmöðla á framsetningu efnis mikla í þessu sambandi.

Þórður vildi ekki þagga niður neikvæða umræðu um innflytjendur á Íslandi sem hann taldi til komna vegna hræðslu. Hann sagði mikilvægt að hlusta á fólk og mæta lýðskrumi og staðleysum með staðreyndum.

Gró Einarsdóttir, sérfræðingur Hagstofu Íslands í félagsvísindum kynnti tölfræðigögn sem sýna að innflytjendur eru mannaúður en ekki byrði á íslensku samfélagi.

Bjarni Karlsson, prestur og MA í kynlífssiðfræði, nálgadist umfjöllunarefnið út frá siðferðilegu sjónarmiði í erindi sínu „Ólík og frjálst í einangrun: Hið ískalda umburðarlyndi neyslusamfélagsins“. Bjarni rakti hvernig við ættum í viðskiptum í stað samskipta í neyslusamfélagi sem leiddi til einangrunar og kvíða og til þess að við settum hvert annað í hólf. „Pírring og óöryggi setjum við yfir á útlendinga“ sagði hann og hvatti til þess að við heyrðum sögur hvers annars og um gildi og menningu í stað þess að segja frá neyslu okkar.

Salóme Mist Kristjánsdóttir talskona kvennahreyfingar Öryrkjabandalags Íslands benti á þá mikilvægu staðreynd að mannréttindi eru allra og að við myndum setja hættuleg fordæmi með því að útiloka einn hóp. „Við erum öll einu stríði, fasistaleiðtoga eða náttúruhamförum frá því að verða flóttafólk. Mögulega gleymist þetta hjá hrokafullum Íslendingum vegna staðsetningar okkar. Allt ófatlað fólk er mögulega einu slysi eða heilsufarsupphákomu frá því að verða öryrkjar. Við erum öll einhverjum árum frá því að verða eldri borgarar (ef við erum heppin). Tryggið jöfnuð og öryggi minnihlutahópa áður en þið endið í þeim. Þegar þú ert orðin/n flóttamaður/öryrki/eldri borgari ertu ekki lengur í þeirri forréttindastöðu að geta knúið fram breytingar,“ sagði Salóme og brýndi fyrir fundarfólki að taka þátt í að bæta stöðu þessara hópa.

Ásta Dís Guðjónsdóttir, samhæfingarstjóri Pepp Ísland, samtaka fólks í fátækt, tók til máls í lok fundar og frábað sér að staða hennar sem öryrkja væri notuð sem afsökun fyrir því að aðstoða ekki annað fólk í viðkvæmri stöðu.

Meðal þess sem sagt var á fundinum:

Hugarfarið er eina vandamálið

75% Íslendinga vilja taka á móti flóttafólki

Innflytjendur sem heild hafa haldið uppi hagvexti undanfarið og auðgað menninguna

Tilviljun ræður því hvar við fæðumst

Okkur ber siðferðileg skylda til að hlúa að fólki sem flýr stríð og hamfarir

Upplýsingar um staðreyndir minnka líkur á andúð og fordómum

Mennskan er að geta sett sig í spor annarra

Fólk sem býr við fátækt vill ekki að því sé stillt upp sem andstæðingi innflytjenda

Þórður Snær Júlíusson, ritstjóri Kjarnans sagði frá „Útlendingagóðærinu“ í erindi sínu. Þórður sagði staðreynd að makrillinn og ferðabjónustan með erlendu vinnuafli væru undirstaða fyrir mikinn hagvöxt og stórauknar skatttekjur undanfarna ára og sem hefði haft í för með sér mikla kaupmáttaraukningu. Þórður sagði engan fót fyrir tali um „velferðartúrismi“ á Íslandi og sýndi tölulegar staðreyndir þar að lútandi.

Þórður sagði að í raun væri hugarfar eina vandamálið þegar kæmi að umræðu um móttöku flóttafólks. Hann sagði líka að við mættum ekki gleyma því að

Konurnar sem eru nýkomnar til landsins og hafa ekki þéttriðið tengslanet halda áfram að gera góða hluti. Nú hafa þær búið til renninga á páskaþorðið og servéttur í stíl úr efni sem við höfum fengið gefins. Dúkarnir eru seldir á skrifstofu Hjálparstarfs kirkjunnar að Háaleitisbraut 66, neðri hæð, og kosta 1500 krónur. Andvirðið rennur til verkefnisins **Taupokar með tilgang**.

Löber á borðið fyrir páskaþorðið

Vikulega hittast konur úr hópi innflytjenda, flóttafólks og hælisleitenda og endurvinnna efni með því að sauma úr því fjölnota innkaupatöskur, grænmetispoka, dúka, skiptiteppi fyrir börn og margt fleira. Þannig leggja þær sitt af mörkum til að vernda umhverfið. Í lok saumavinnunnar borða konurnar svo saman hádegismat og kynnast betur en þær koma víða að og hafa ólíkan bakgrunn.

Verkefnið hefur verið í gangi í tæp tvö ár og er unnið í samvinnu við Hjálparæðisherinn á Íslandi. Það byggir á hugmyndafræði um valdeflingu þar sem leitast er við að styðja fólk við að bæta félagslega stöðu sína og almenn lífsgæði. Markmiðið er að fólk finni styrk sinn og getu til að takast á við erfiðar aðstæður og að það komist út úr félagslegri einangrun sem oft er fylgifiskur efnaleysis.

**STRACTA
HÓTEL**

Konurnar koma víða að en eiga það sameiginlegt að vera utan vinnumarkaðar og hafa sagt okkur frá félagslegri einangrun sem þær hafa búið við.

GEFÐU GEIT

GEFÐU GJÖF SEM GEFUR

Með gjafabréfi á gjofsemgefur.is geturðu styrkt bágstadda fjölskyldu um til dæmis geit, hænu, brunn, matjurtagarö, menntun eða aðrar nauðsynjar. Gefðu skemmtilegar gjafir til verkefna heima og erlendis.

www.gjofsemgefur.is

 **Hjálparstarf
kirkjunnar**

Gjöf fyrir minimalistann

Á gjafabréfasíðunni okkar gjofsemgefur.is eru hátt í fimmtíu gjafabréf sem eru tilvalin tækifærisgjöf fyrir fermingarbarnið, stúdentinn, þann fimmtuga, brúðhjónin ...

Aðstoð við fólk í neyð

Frá byrjun árs 2019 hefur Hjálparstarf kirkjunnar sent 85,1 milljóna króna fjárframlag frá Íslendingum til manúðaraðstoðar í Jórdaníu, Írak, Suður-Súdan og í Mið-Sulawesi í Indónesíu.

Utanríkisráðuneytið samþykkti á fyrstu mánuðum ársins umsóknir Hjálparstarfsins um styrk til manúðaraðstoðar Alþjóðlegs hjálparstarfs kirkna, ACT Alliance, á þessum svæðum og veitti samtals 80 milljónum króna til aðstoðarinnar en stofnunin lagði til 5,1 milljón af söfnunarfé.

Börn fá sálrænan stuðning meðal annars í gegnum skipulagðan leik.

... í Jórdaníu vegna stríðsátaka í Sýrlandi

Markmiðið er að lina þjáningar fólksins sem hefur neyðst til að flýja heimili sín í Sýrlandi og hefist nú að nú að í flóttamannabúðum í Jórdaníu og styrkja um leið sveitarfélögin sem taka á móti því.

Fólkið fær aðstoð við að koma sér upp húsbúnaði, það fær húsbúnað og matvöru. Heilsugæsla er veitt sem og

sálfélagleg þjónusta. Börnum og fötluðu fólki er sinnt sérstaklega. Þá er fólkinu sem höllustum fæti stendur hjálpað til sjálfshjálpar með starfsþjálfun og greidd laun fyrir vinnu. Börn og þá sérstaklega stúlkur sem eru í sérlega viðkvæmri stöðu fá tækifæri til að halda áfram skólagöngu. Markhópurinn telur 28.900 manns.

... í eigin landi vegna átaka í Ninew-héraði í Írak

Markmiðið er betri heilsa fólksins sem er á vergangi vegna átaka í Ninew-héraði með bættu aðgengi að hreinu vatni og hreinlætisaðstöðu. Fólkinu eru auk þess greidd laun fyrir vinnu og það fær þjálfun í landbúnaðarstörfum svo það geti unnið fyrir sér til frambúðar.

Fólkið fær aðstoð svo það geti byggt híbýli, skóla og aðrar stofnanir sem veita grunnþjónustu. Sálfélagleg þjónusta er veitt börnum og konum og skólustarfi er haldið úti fyrir börnin. Markhópurinn telur 21.810 manns.

Börn og fólk í viðkvæmri stöðu svo sem vegna fötlunar eru ávallt í forgangi í hjálparstarfi.

... á vergangi vegna þurrka og átaka í Suður-Súdan

Markmiðið er að bæta fæðuöryggi og lífsafkomu fólksins sem er á vergangi vegna ófriðar og þurrka sem og fólksins í Miðbaugsfylki sem tekur á móti flóttafólkinu. Einstæðar mæð-

ur, munaðarlaus börn, eldra fólk og fólk sem glímir við alvarlega sjúkdóma fær efnislega aðstoð svo þau fái mætt grunnþörfum sínum. Vinnufært fólk fær einföld landbúnaðarverk-

færi og þjálfun í notkun þeirra til að yrkja jörðina og verjast matarskort. Fólkið fær líka þjálfun í verslun með landbúnaðarafurðir. Markhópurinn telur 2.500 manns.

Markmiðið er alltaf að fólkið geti hjálpað sér sjálfst sem fyrst.

Þjörgunarsveitir aðstoða fólk úr rústum eftir að mannskæður jarðskjálfti og flóðbylgja riðu yfir í Mið-Sulawesi í Indónesíu í september 2018.

... í kjölfar jarðskjálfta í Indónesíu

Markmiðið er að mæta grunnþörfum fólks í Mið-Sulawesi í Indónesíu sem varð hart úti vegna jarðskjálfta upp á 7,4 á Richter sem reið yfir í september 2018 en stór flóðbylgja skall á í kjölfar hans.

Aðstoðin felst í að gera fólkinu kleift að byggja upp örugg híbýli og tryggja lífsafkomu sína. Þá er aðgengi að drykkjarhæfu vatni bætt sem og aðgengi að hreinlætisaðstöðu ásamt því sem fræðsla er veitt um mikilvægi hreinlætis. Komið verður í

veg fyrir útbreiðslu sjúkdóma í tjaldbúðum og almenn heilbrigðisþjónusta tryggð sem og sálrænn stuðningur. Sérstakur stuðningur er veittur þeim sem búa við fötlun. Markhópurinn telur 100.000 manns.

Hjálparstarf kirkjunnar á Íslandi

- Hjálp til sjálfshjálpar

Erfiðar aðstæður svo sem vegna veikinda, slysa og atvinnumissis gera ekki alltaf boð á undan sér og það getur verið erfitt að vinna sig út úr þeim. Við vitum að það getur verið skammt milli þess að geta vel séð fyrir sér og standa svo allt í einu í þeim sporum að geta það ekki. Við hlustum og erum til staðar fyrir fólk sem hefur tekjur undir lágtekjumörkum og býr við verulegan skort á efnislegum gæðum.

Neyðaraðstoð vegna fátæktar

Hjálparstarf kirkjunnar veitir fólki í félagslegri neyð efnislega aðstoð í samvinnu við presta, félags- og námsráðgjafa um land allt. Aðstoðinni er ætlað að svara skyndilegri neyð enda er það skylda stjórnvalda að tryggja framfærslu fólks í félagslegum vanda þannig að það fái lifað mannsæmandi lífi til lengri tíma.

Meginmarkmiðið er að grunnþörfum fólks sé mætt, að fjárhagslegir erfiðleikar ógni ekki heilsu fólks og takmarki ekki möguleika barna og unglinga til farsæls lífs. Faglegt mat félagsráðgjafa Hjálparstarfsins liggur til grundvallar efnislegum stuðningi sem veittur er án tillits til trúar- og lífsskoðana, þjóðernis, litarháttar eða kyns þeirra sem hans leitar.

Inneignarkort í matvöruverslunum

Hjálparstarf kirkjunnar veitir fólki sem býr við fátækt neyðaraðstoð til skemmri tíma meðal annars með inneignarkortum í matvöruverslunum en mikil valdefling felst í því að fólk versli sjálft þær nauðsynjar sem það þarf í stað þess að bíða í röð eftir matarpoka sem aðrir hafa fyllt.

Aðstoð vegna lyfjakaupa

Hjálparstarf kirkjunnar aðstoðar fólk í félagslegri neyð þegar sýkingar eða veikindi kalla á óvænt útgjöld vegna lyfjakaupa. Þó er ekki greitt fyrir lyf sem eru á lista Lyfjastofnunar yfir ávana- og fíknilyf. Hjálparstarfið greiðir lyfjaverslunum beint fyrir lyfin sem aðstoðað er um.

Fataúthlutun og fatasöfnun

Fólk í félagslegri neyð getur sótt sér notaðan fatnað á lager Hjálparstarfs kirkjunnar að Háaleitisbraut 66, neðri hæð, á þriðjudögum klukkan 10:00-12:00. Hjálparstarfið tekur á móti hreinum og heillegum fatnaði á skrifstofu stofnunarinnar að Háaleitisbraut 66, neðri hæð, alla virka daga klukkan 8:00 - 16:00.

Velferð barna og ungmenna

Börn og unglingar sem búa við fátækt fá styrk frá Hjálparstarfinu til íþróttaiðkunar, tónlistarnáms og tómstundastarfs. Foreldrar geta einnig leitað eftir styrk til að senda börn í sumarbúðir og ungmenni á sjálfstyrkingarnámskeið. Foreldrar grunnskólabarna geta fengið aðstoð í upphafi skólaárs og ungmenni sem búa við fátækt fá styrk til náms sem gefur þeim réttindi til starfs eða veitir þeim aðgang að lánshæfu námi.

Valdefling

Hjálparstarf kirkjunnar starfar í anda hugmyndafræði um valdeflingu og leitast við að styðja fólk sem býr við fátækt við að bæta félagslega stöðu sína og almenn lífsgæði. Markmiðið er að fólk finni styrk sinn og getu til að takast á við erfiðar aðstæður og að það komist út úr félagslegri einangrun sem oft er fylgiskur efnaleysis.

Ráðgjöf

Félagsráðgjafar Hjálparstarfs kirkjunnar taka á móti fólki sem leitar eftir efnislegum stuðningi hjá stofnuninni, ræða við það og benda á úrræði í samfélaginu sem kunna að gagnast því við að komast út úr erfiðum aðstæðum. Sérstakur opinn viðtalstími hjá félagsráðgjafa er á miðvikudögum klukkan 12:00-16:00 á skrifstofu Hjálparstarfs kirkjunnar, Háaleitisbraut 66, neðri hæð.

Sjálfstyrkingarnámskeið og hópastarf

Til þess að fólk komist út úr vítahring fátæktar og félagslegrar einangrunar þarf að takast á við aðstæður á heildrænan hátt. Félagráðgjafar Hjálparstarfs kirkjunnar skipuleggja því reglulega sjálfstyrkingarnámskeið og hópastarf í samráði við þá sem aðstoðar leita hjá stofnuninni.

Breiðholtsbrúin er opið hús í Breiðholtskirkju á mánudögum klukkan 11:30-14:00. Þar hittist fólk og skiptist á að elda mat, borðar og á saman góða samverustund.

Taupokar með tilgang er saumaverkefni fyrir konur af erlendum uppruna sem eru flestar nýkomnar til landsins og eru utan vinnumarkaðar. Konurnar sníða og sauma fjölnota innkaupapoka og fleira úr efni og/eða notuðum fatnaði sem almenningur hefur gefið og nota til þess saumavélar sem almenningur hefur gefið sömuleiðis.

Stattu með sjálfri þér - virkni til farsældar er verkefni fyrir konur sem búa við örorku og eru með börn á framfæri. Markmiðið er að þær fái bætt sjálfmynd sína og að þær styrki tengslanet sitt til að koma í veg fyrir félagslega einangrun og eflist í foreldrahlutverkinu.

Í sumarbúðum fyrir fjölskyldur á Úlfjótssvatni er boðið upp á fjölbreytta dagskrá í fjóra daga með það að markmiði að fjölskyldur sem búa við kröpp kjör geti átt gleðilegt frí saman og safnað góðum minningum.

Ræktaðu garðinn þinn er hópastarf sem stendur yfir sumartímam þar sem þátttakendur fá pláss í matjurtagörðum sveitarfélaga og fá þar tækifæri til að rækta sitt eigið grænmeti.

Málsvarastarf

Auk þess að veita neyðaraðstoð og hjálpa fólki til sjálfshjálpar með ráðgjöf og valdeflandi verkefnum hefur Hjálparstarf kirkjunnar það að markmiði að auka almenna vitund um mannréttindi og mikilvægi félagslegs réttlætis. Hjálparstarfið tekur því þátt í málsvarastarfi innanlands og utan og vill stuðla að hnattrænni samstöðu um sjálfbæra þróun og jafnrétti.

Hjálparstarfið telur brýnt að fólk sem býr við fátækt tali fyrir sig sjálft og taki þátt í opinberum ákvörðunum sem það varðar. Þjónusta við fólk í félagslegri neyð á að vera notendastýrð og fólk á að geta lifað mannsæmandi lífi af launum sínum og lífeyri.

Hjálparstarfið þrýstir á um aukið félagslegt réttlæti í samstarfi við félagasamtök og stofnanir svo sem með því að eiga fulltrúa í Velferðarvaktinni, starfshópi um endurskoðun laga um málefni fatlaðs fólks og laga um félagsþjónustu sveitarfélaga, Almannaheillum og stjórn Mannréttindaskrifstofu Íslands.

EAPN og Pepp Ísland - samtök fólks í fátækt

EAPN er evrópskur samræðuvettvangur fyrir fólk sem býr við fátækt en félagsráðgjafar og notendur þjónustu Hjálparstarfsins taka þátt í störfum Íslandsdeildar EAPN. Hópurinn Pepp Ísland, samtök fólks í fátækt var stofnaður í tengslum við EAPN á Íslandi og starfar á eigin forsendum.

Á starfsárinu júlí 2017-júní 2018:

- fékk **1531 fjölskylda** inneignarkort fyrir matvöru í 2841 skipti.
- naut **291 hjálparþurfi aðstoðar** við lyfjakaup í 578 skipti.
- fengu **foreldrar 186 grunnskólabarna** aðstoð í upphafi skólaárs.
- fengu **53 börn og unglingar undir átján ára aldri styrk** til íþróttaiðkunar, tónlistarnáms og tómstundastarfs.
- fékk **51 ungmenni styrk til greiðslu skólagjalda** í framhaldsskólum og fyrir bóka- og efniskostnaði.
- fengu um **1.000 einstaklingar** og fjölskyldur **notaðan fatnað** hjá Hjálparstarfinu.
- Í desember 2018 nutu **1244 fjölskyldur** eða um **3350 einstaklingar** um land allt sérstakrar **aðstoðar** til að geta gert sér dagamun á jólum.